

Dat een raadslid van de SP bij een gesprek aanwezig was maar dat niet direct meldde wordt gebruikt om volstrekt disproportioneel en op punten foutief (het meldpunt Zorg is een landelijke organisatie, niet lokaal) uit te halen naar deze partij. Terwijl in alle communicatie wordt gemeld dat het goed is als een cliënt met wie zo'n consultant komt praten zich laat vergezellen door iemand ('Vraag een vertrouwd persoon om bij het gesprek aanwezig te zijn').

Nog wat punten uit het rapport. Op pag. 21: 'Gemiddeld waarderen de cliënten het gesprek met een 7,32'. Daaruit kun je concluderen dan dat de Treve consultants hun werk redelijk goed deden bij de ondervraagden. Meer niet. Ook al omdat de citaten uit die gesprekken kennelijk niet willekeurig gekozen zijn. Twee opvallende ervaringen van consultants: 'Mensen hadden natuurlijk al wat gelezen. Soms waren ze wat bozig, maar dat sloeg niet op mij. De sfeer in de gesprekken was in het algemeen gewoon goed. Boosheid was vooral op de gemeente gericht' en: 'Naar het gemeenschapshuis DRU werd regelmatig verwezen. Eén op de 4-5 cliënten begon over het vele geld dat aan het DRU wordt besteed en ten koste zou gaan van de huishoudelijke zorg'.

Opvallend is de zin: 'Vrijwel niemand heeft een verslag ontvangen'. Zonder verslag kun je geen bezwaar of klacht indienen, maar de gemeente OIJ hanteert het argument dat er geen klachten zijn ontvangen als bewijs dat alles prima is verlopen.

Op pag. 4: '*Communicatie naar cliënten is dubbelzinnig. De gesprekken zijn gericht op de zorg die mensen nodig hebben maar tegelijkertijd zijn ook bezuinigingen het richtpunt*'.

Drie passages uit de brief van de gemeente aan de cliënten

Richtpunt: kijken wat nodig is

"Als u het echt niet meer redt, om uw huis op orde te houden, dan kunt u in aanmerking komen voor Hulp Thuis. Dit is een zogenaamde algemene voorziening. Via een eenvoudige vragenlijst bepalen wij of u via Hulp Thuis maximaal 2,5 uur per week aan ondersteuning kunt krijgen."

Richtpunt: bezuinigingen ten behoeve van wat mensen nodig hebben

"Verandert in 2016 het aantal uren hulp dat ik krijg? Dat kan, want de gemeenten krijgen ook in 2016 weer minder geld, daarom willen dat geld wat beschikbaar is zoveel mogelijk besteden aan de hulp die nodig is en willen we minder geld kwijt zijn aan de administratieve lasten (de bureaucratie)."

Richtpunt: bezuinigen en dus minder uren

"Tegelijkertijd verwachten wij dat het onvermijdelijk is dat het aantal uren hulp bij een aantal mensen omlaag gaat. Om het toch mogelijk te maken dat ook met minder uren uw huis op orde blijft zoeken we naar andere oplossingen. We beginnen met een was- en strijkservice, tegen minimale kosten. Tijdens het gesprek al hierover meer worden toelicht."

"Wij hebben medewerkers van Treve Advies gevraagd de gesprekken voor ons te voeren. Zij zijn onafhankelijk van de gemeente. Een verslag van dit gesprek krijgt u thuisgestuurd. Vanaf dat moment blijft uw huidige indicatie nog 6 maanden geldig. Dat is omdat wij het belangrijk vinden dat u zich kunt voorbereiden op de eventuele vermindering van het aantal uren."

Bron: Gemeente Oude IJsselstreek, Brief aan cliënten/ QA Hulp Thuis-Steun Thuis website, februari 2016.

Dat brengt de consultants natuurlijk in een lastig pakket. De cliënten weten dat het om bezuinigen gaat, de consultant is niet neutraal. Dat weet de wethouder ook:

"Een keukentafelgesprek is informeel. Je moet in korte tijd een vertrouwensband opbouwen. Je moet er op kunnen vertrouwen dat iemand luistert, meedenkt en meehelpt aan oplossingen" (interview met de portefeuillehouder).

Maar die consultant is wel op pad gestuurd met een malusregeling. Om een boete te voorkomen moet er bezuinigd worden.

En dat leidt tot de volgende meningen van cliënten:

“Het gesprek staat in het teken van bezuinigen”

“Op zich was het een aardige mevrouw, en op zich was het gesprek oké. De consultant had wel het idee dat de hulp wat minder kon. Ik had ook al gehoord van mensen om mij heen dat het om ‘minder’ ging in dit gesprek.”

“Hoe zal ik dat uitdrukken, er zat een grote lading op het gebeuren, omdat er al veel aan voorafgegaan was met de nodige onduidelijkheden. En er waren veel negatieve ervaringen om mij heen, in mijn directe omgeving. Ik kon er daarom niet onbevangen ingaan. Wat hing er boven mijn hoofd? Een grote korting? We hebben het goed voorbereid en gewerkt aan de onderbouwing, wetende dat er bezuinigingen aan zaten te komen.”

“Dat gesprek ging er alleen maar over dat ik 1,5 uur kreeg. Uiteindelijk heb ik twee uur en 45 minuten gekregen. Ik kreeg een lijst van de was en de glazenwasser onder mijn neus gedrukt. Dat moest ik ook allemaal zelf gaan betalen. Ze moest van de gemeente vertellen dat het voortaan anders zou gaan. Maar de gemeente moet zélf komen. Als ik een vreemde voor mijn neus krijg die ik verder niet ken....dat werkt niet.”

“Ramen zemen en wassen mag niet meer door de huishoudelijke hulp worden gedaan. Mijn kinderen wonen niet in de buurt. Die zouden dan mee moeten betalen en dat vind ik niet nodig. Ik vond het impertinent. Ik word er alweer een beetje nerveus van. Gelukkig heb ik mijn verstand nog en kan voor mezelf opkomen. Ik vond het niet leuk. En dat het allemaal zo veel gekost heeft met dat bureau, en dan hebben ze het over inleveren.”

“Het stond als een paal boven water dat ik uren moest inleveren. Dat werd ook zo gezegd, vanwege de bezuinigingen. De consultant zei nog wel dat ze haar best voor me zou doen. Ondanks dat was het een goed gesprek.”

“De eerste indruk was goed. De consultant deed het werk dat ze moest doen, maar ik was op mijn *qui vive*. Ze probeerde zoveel mogelijk hulp van je af te pakken. Je moet jezelf zo slecht mogelijk voordoen, want anders krijg je steeds minder hulp. Ik was er op voorbereid. Verder ging het wel goed ik was zelf mans genoeg om dat gesprek zelf te doen.”

Op pag. 6 staat dan een lijst van aanbevelingen, geheel in het verlengde van de vorige externe rapporten. De lijst is te lang om hier over te nemen. Eén punt:

Dit onderzoek ging over het verleden. Het beeld dat hier uit naar voren komt is dat alle betrokkenen daar een aandeel in hebben en hiervan kunnen leren: het college/de portefeuillehouder, de raad/fracties en de ambtelijke organisatie.

- *Aanvaard dit met elkaar en erken ruiterlijk het eigen aandeel.*
- *Stop met de ‘schuldvraag’ en zet een streep onder het verleden.*

Waar zo massaal geblunderd is kun je niet volstaan met een streep te zetten onder het verleden. Dat is in deze gemeente al eerder gedaan. Tientallen miljoenen aan de DRU besteden en daarna roepen: Het geld is nu toch uitgegeven, daar kunnen we niets meer aan doen, we zetten een streep eronder. Formeel kan dat allemaal, maar het is toch in strijd met het gezonde, normale rechtsgevoel. Verantwoordelijken dienen op zijn minst verantwoording af te leggen en consequenties te trekken. Licht het schip op de rotsen dan staat de kapitein voor de rechtbank en vaart hij hoogstens nog ooit in een roeibootje.

Wat nu?

Het is onthutsend dat, ondanks alle externe inhuur, het op alle fronten en niveaus mis is gegaan in dit zeer belangrijke dossier. College, raad en ambtelijke organisatie hebben vast wel hun best gedaan maar het resultaat is droevig. Daarom kan het zo niet doorgaan, er zal fundamenteel wat moeten veranderen. De betreffende wethouder zou kunnen aftreden, hij heeft duidelijk laten zien deze portefeuille niet aan te kunnen. Maar dat zal wel op zoveel persoonlijke- en partijbelangen stuiten dat het niet zal gebeuren. De macht wordt niet uit handen gegeven.

We hebben al eerder gepleit voor externe wethouders. Die kun je aantrekken en selecteren op grond van kennis, ervaring en bekwaamheid. Dat gebeurt in meer dan de helft van de gemeentes in Nederland. Maar ook dat bleek in OIJ niet haalbaar.

Wat nu wel haalbaar zou moeten zijn is het duidelijke signaal naar de burgers dat de onderwerpen WMO&AWBZ&Jeugdzorg worden verplaatst naar de portefeuille van burgemeester van Dijk. Gezien zijn carrière en zijn portefeuille als Kamerlid is hij bij uitstek deskundig. Voor de wethouder kan dan wel een ander, eenvoudiger onderwerp worden gevonden. De lief- en leed pot ofzo.

Tenslotte:

1. Bedenk dat deze 1200 'cliënten' waar de z.g. keukentafelgesprekken mee werden gevoerd senioren zijn die ziekelijk zijn of gehandicapt, mensen die vaak niet meer zo helder zijn als in hun jongere jaren, mensen die afhankelijk zijn van de hulp. En die worden dan geconfronteerd met een gesprek dat, zo blijkt uit de brief die ze kregen toegezonden, die hulp moet beperken. Die mensen moeten dan snappen dat er twee vormen van zorg komen, hulp thuis en steun thuis, aangevuld met een was en strijkservice. En voor het een moeten ze wel betalen, voor het andere niet. En die mensen moeten zich dan verdedigen tegen de bezuiniging op hun hulp, aantasting van hun bestaan.
2. Het bedrag dat met de zorg is gemoeid loopt terug in de komende jaren zo blijkt uit het overzicht dat P&P heeft gemaakt, ook al verander je niets in de voorzieningen:

De uitgaven voor huishoudelijke hulp dalen. In 2015 dalen de uitgaven met € 492.358 (13 %) ten opzichte van 2014. Op basis van voorlopige cijfers (peildatum 31 oktober 2016) dalen de kosten verder in 2016 - naar verwachting bedraagt de daling circa 11% - ten opzichte van 2015 (zie tabel 7.1).

Gemeentelijke uitgaven voor huishoudelijke hulp	2014	2015	2016 ¹⁸
Uitgaven	€ 3.672.336	€ 3.179.978	Feitelijk op 31-10: € 2.346.831 Prognose 31-12: € 2.816.197

Tabel 7.1: Uitgaven voor huishoudelijke hulp (bron: ambtelijke organisatie).

3. Over 2015 bleef er al een fors bedrag over van de WMO gelden, een bedrag van € 300.000 is genoemd in een raadsvergadering. Ook in vorige jaren zijn er forse bedragen overgebleven die naar de algemene middelen zijn overgeheveld. Dat er dus bezuinigd zou moeten worden is een onbewezen aanname.
4. We raden u aan om zelf het rapport te lezen en uw eigen oordeel te vormen. Het rapport Pröpper kunt u vinden op de gemeentelijke website maar nog makkelijker door in te loggen op de website www.detransparantie.nl en dan te klikken op het vakje Rapport Pröpper. U krijgt dan het rapport op uw scherm te lezen en u kunt het dan ook op papier afdrukken. Mits u beschikt over Acrobat reader op uw computer. Als dat niet zo is dan staat de handleiding op de site.
5. Tijdens de raadsvergadering donderdag 26 januari wordt het rapport Pröpper besproken. U kunt dat beraad thuis volgen door tegen 20:00:
 - a. Log in op www.oude-ijsselstreek.nl,
 - b. Ga helemaal naar beneden en klik op
 - c. Dan kunt u de video stream volgen.

Bijeenkomsten van de gemeenteraad.

Het belang van de lokale pers

Begin december stond er in de NRC een artikel over het verdwijnen van de pers in streken in de USA en de gevolgen daarvan voor de informatievoorziening van de burger. Die haalt dan zijn informatie van Twitter en Facebook. Inclusief alle valse en eenzijdige informatie. Maar een nog veel groter effect is dat op deze manier een kritische volger van de lokale politiek verdwijnt. In Nederland zien we een vergelijkbare ontwikkeling. Kranten verliezen adverteerders, inkomsten dalen, redacties krimpen. De Gelderlander blijft een belangrijke bron van informatie maar interessant is de opkomst van onafhankelijke lokale advertentie bladen zoals De Gelderse Post. Wat ons betreft kunnen er niet genoeg journalisten zijn die de lokale politiek kritisch volgen.

Gehoord

Uit de mond van een wethouder tijdens een raadsvergadering:

“Op dit moment is de situatie zoals die nu is”.

En daar is geen speld tussen te krijgen, ook de oppositie moest het wel eens zijn hiermee.

De Stichting de Transparantie

Alles waar publiek geld mee is gemoeid moet openbaar zijn, dat is het uitgangspunt van de stichting. Wij werken met vrijwilligers en we maken minimale kosten. Wilt u ons helpen om ook financieel boven water te blijven (bijvoorbeeld de forse legeskosten van de rechtszaak) dan zijn we blij met uw bijdrage op NL94 TRIO 0197 747 299 t.n.v. P. Jansen/Stichting de Transparantie. Dank aan de donateurs die ons inmiddels helpen. En heeft u tips of inhoudelijke bijdragen, ook die zijn zeer welkom.